

Svensk författningssamling

Lag om ändring i säkerhetsskyddslagen (2018:585)

SFS 2021:952

Publicerad
den 2 november 2021

Utfärdad den 28 oktober 2021

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om säkerhetsskyddslagen (2018:585)²

dels att 2 kap. 6–14 och 16 §§ samt 5 kap. 4 och 5 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 2 kap. 6–9, 12–14 och 16 §§ samt 5 kap. 4 och 5 §§ ska utgå,

dels att nuvarande 4 och 5 kap. ska betecknas 5 kap. respektive 8 kap., och att nuvarande 2 kap. 15 § ska betecknas 2 kap. 8 §,

dels att 1 kap. 3 §, 2 kap. 1 §, den nya 2 kap. 8 §, 3 kap. 4 och 16 §§ och den nya 8 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 2 kap. 15 § ska sättas före den nya 2 kap. 8 §,

dels att det ska införas tre nya kapitel, 4, 6 och 7 kap., fyra nya paragrafer, 2 kap. 6 och 7 §§, 3 kap. 4 b § och 8 kap. 4 §, och närmast före 2 kap. 6 och 7 §§ och 8 kap. 4 § rubriker av följande lydelse.

1 kap.

3 §³ För riksdagen och dess myndigheter gäller endast bestämmelserna om säkerhetsskyddsklasser i 2 kap. 5 §, säkerhetsprövning i 3 kap. och säkerhetsintyg i 5 kap. I övrigt gäller lagen (2019:109) om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter.

Regeringen får i fråga om Regeringskansliet, utlandsmyndigheterna och kommittéväsendet meddela föreskrifter om undantag från andra bestämmelser i lagen än de som anges i första stycket.

¹ Prop. 2020/21:194, bet. 2021/22:JuU3, rskr. 2021/22:19.

² Senaste lydelse av

2 kap. 6 § 2019:985

2 kap. 7 § 2020:1007

2 kap. 8 § 2020:1007

2 kap. 9 § 2020:1007

2 kap. 10 § 2020:1007

2 kap. 11 § 2020:1007

2 kap. 12 § 2020:1007

2 kap. 13 § 2020:1007

2 kap. 14 § 2020:1007

2 kap. 16 § 2020:1007

³ Senaste lydelse 2019:110.

rubriken närmast före 2 kap. 7 § 2020:1007

rubriken närmast före 2 kap. 8 § 2020:1007

rubriken närmast före 2 kap. 9 § 2020:1007

rubriken närmast före 2 kap. 12 § 2020:1007

rubriken närmast före 2 kap. 13 § 2020:1007

rubriken närmast före 2 kap. 14 § 2020:1007

rubriken närmast före 2 kap. 16 § 2020:1007.

1 § Den som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet (verksamhetsutövare) ska utreda behovet av säkerhetsskydd (säkerhetsskyddsanalys). Säkerhetsskyddsanalysen ska dokumenteras.

Med utgångspunkt i analysen ska verksamhetsutövaren planera och vidta de säkerhetsskyddsåtgärder som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, förekomst av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och övriga omständigheter.

Verksamhetsutövaren ska även kontrollera säkerhetsskyddet i den egna verksamheten, anmäla och rapportera sådant som är av vikt för säkerhetsskyddet och i övrigt vidta de åtgärder som krävs enligt denna lag.

Så långt det är möjligt ska säkerhetsskyddsåtgärderna utformas så att de inte medför någon skada eller annan olägenhet för andra allmänna eller enskilda intressen.

Anmälningsskyldighet

6 § En verksamhetsutövare ska utan dröjsmål anmäla att den bedriver säkerhetskänslig verksamhet till tillsynsmyndigheten.

När den säkerhetskänsliga verksamheten har upphört ska verksamhetsutövaren utan dröjsmål anmäla detta till tillsynsmyndigheten.

Säkerhetsskyddschef

7 § Vid verksamhet som omfattas av denna lag ska det finnas en säkerhetsskyddschef, om det inte är uppenbart obehövt.

Säkerhetsskyddschefen ska leda och samordna säkerhetsskyddsarbetet samt kontrollera att verksamheten bedrivs enligt lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Detta ansvar kan inte delegeras.

Säkerhetsskyddschefen ska vara direkt underställd chefen för verksamhetsutövarens verksamhet, om en sådan chef finns, och annars verksamhetsutövarens ledning.

8 §⁴ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om säkerhetsskyddsanalys samt anmälningsskyldighet enligt 1 §, säkerhetsskyddsåtgärder enligt 2–4 §§ och säkerhetsskyddsklassificering enligt 5 §.

3 kap.

4 §⁵ Säkerhetsprövningen ska utgå från uppgifter som kommit fram när grundutredningen gjordes och den kännedom som i övrigt finns om den som ska prövas, uppgifter som har lämnats ut efter registerkontroll och särskild personutredning, arten av den verksamhet som prövningen gäller samt omständigheterna i övrigt.

Bedömningen görs av den som beslutar om anställning eller annat deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten, om inte annat följer av tredje stycket, 4 a eller 4 b §.

Om en myndighet har det bestämmande inflytandet över den prövades lämplighet att delta i säkerhetskänslig verksamhet hos en enskild verksamhetsutövare, är det i stället myndigheten som gör den slutliga bedömningen.

Om det finns anledning till det, ska en tidigare gjord bedömning av en persons lämplighet att delta i den säkerhetskänsliga verksamheten omprövas.

⁴ Senaste lydelse av tidigare 2 kap. 15 § 2020:1007.

⁵ Senaste lydelse 2021:76.

4 b § Den slutliga bedömningen enligt 4 § görs av Transportstyrelsen när det gäller den som ska genomgå säkerhetsprövning till följd av ett internationellt säkerhetsskyddsåtagande på området luftfartsskydd.

16 § Bestämmelser om registerkontroll finns också i 5 kap. om internationell säkerhetsskyddssamverkan och säkerhetsintyg.

4 kap. Skyldigheter när en annan aktör kan få tillgång till säkerhetskänslig verksamhet

Säkerhetsskyddsavtal

1 § En verksamhetsutövare som avser att genomföra en upphandling, ingå ett avtal eller inleda en samverkan eller ett samarbete med en annan aktör ska ingå ett säkerhetsskyddsavtal med aktören, om aktören genom förfarandet kan få tillgång till

1. säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre, eller
2. annan säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet.

Verksamhetsutövaren ska även ingå ett säkerhetsskyddsavtal med en underleverantör som anlitas för att fullgöra den andra aktörens förpliktelse, om underleverantören genom sitt uppdrag kan få en sådan tillgång till den säkerhetskänsliga verksamheten som anges i första stycket.

Ett säkerhetsskyddsavtal ska ingås innan motparten kan få tillgång till den säkerhetskänsliga verksamheten.

2 § Mellan statliga myndigheter gäller kravet på säkerhetsskyddsavtal enligt 1 § endast vid anskaffning av en vara, tjänst eller byggentreprenad.

3 § Ett säkerhetsskyddsavtal ska innehålla de krav på motparten som behövs för att kraven på säkerhetsskydd enligt 2 kap. 1 § ska kunna tillgodoses.

Ett säkerhetsskyddsavtal ska även reglera hur verksamhetsutövaren ska få kontrollera att motparten följer säkerhetsskyddsavtalet och att verksamhetsutövaren har rätt att revidera avtalet om det krävs på grund av ändrade förhållanden.

4 § Vid säkerhetsprövning enligt ett säkerhetsskyddsavtal tillämpas bestämmelserna i 3 kap. och föreskrifter som har meddelats i anslutning till de bestämmelserna.

5 § Verksamhetsutövaren ska kontrollera att motparten följer säkerhetsskyddsavtalet och revidera avtalet om det krävs på grund av ändrade förhållanden.

Om motparten inte följer säkerhetsskyddsavtalet, ska verksamhetsutövaren vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose kraven på säkerhetsskydd.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om säkerhetsskyddsavtal enligt 1 och 3–5 §§.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att ingå säkerhetsskyddsavtal. Om det finns särskilda skäl får regeringen också besluta om sådana undantag i enskilda fall.

Skyldigheter inför förfaranden som kräver säkerhetsskyddsavtal

7 § En verksamhetsutövare som avser att genomföra ett förfarande som innebär ett krav på säkerhetsskyddsavtal enligt 1 § första stycket ska göra en särskild säkerhetsskyddsbedömning och lämplighetsprövning enligt 8 §. Verksamhetsutövaren ska också samråda enligt 9 §.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från första stycket. Om det finns särskilda skäl får regeringen också besluta om sådana undantag i enskilda fall.

För överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet och viss egendom gäller i stället 13–20 §§.

8 § Innan ett sådant förfarande som avses i 1 § första stycket inleds ska verksamhetsutövaren genom en särskild säkerhetsskyddsbedömning identifiera vilka säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller vilken säkerhetskänslig verksamhet i övrigt som den andra aktören kan få tillgång till och som kräver säkerhetsskydd.

Med utgångspunkt i den särskilda säkerhetsskyddsbedömningen och övriga omständigheter ska verksamhetsutövaren pröva om det planerade förfarandet är lämpligt från säkerhetsskyddssynpunkt.

Den särskilda säkerhetsskyddsbedömningen och lämplighetsprövningen ska dokumenteras.

Om lämplighetsprövningen leder till bedömningen att det planerade förfarandet är olämpligt från säkerhetsskyddssynpunkt, får det inte inledas.

9 § Om lämplighetsprövningen enligt 8 § leder till bedömningen att det planerade förfarandet inte är olämpligt från säkerhetsskyddssynpunkt, ska verksamhetsutövaren innan den inleder förfarandet samråda med tillsynsmyndigheten, om det planerade förfarandet innebär att den andra aktören kan få tillgång till

1. säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen hemlig eller högre, eller
2. annan säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet.

Tillsynsmyndigheten får besluta att förelägga verksamhetsutövaren att vidta åtgärder enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

10 § Om verksamhetsutövaren inte samråder med tillsynsmyndigheten trots att det finns en skyldighet att göra det, får tillsynsmyndigheten inleda samrådet.

11 § Om ett beslut om föreläggande enligt 9 § inte följs eller om det planerade förfarandet är olämpligt från säkerhetsskyddssynpunkt även om ytterligare åtgärder vidtas, får tillsynsmyndigheten besluta att det planerade förfarandet inte får genomföras (förbud).

12 § Om ett pågående förfarande som omfattas av ett krav på säkerhets-skyddsavtal enligt 1 § är olämpligt från säkerhetsskyddssynpunkt, får tillsynsmyndigheten besluta om de förelägganden mot verksamhetsutövaren och den andra aktören i förfarandet som behövs för att förhindra skada för Sveriges säkerhet. Ett sådant beslut om föreläggande får förenas med vite.

Skyldigheter inför överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet och viss egendom

13 § En verksamhetsutövare ska göra en särskild säkerhetsskyddsbedömning och lämplighetsprövning enligt 14 § och samråda enligt 15 §, om verksamhetsutövaren avser att överlåta

1. hela eller någon del av den säkerhetskänsliga verksamheten, eller
2. egendom som har betydelse för Sveriges säkerhet eller ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd.

Första stycket gäller inte för överlåtelser av fast egendom.

Regeringen får meddela föreskrifter om ytterligare undantag från första stycket. Om det finns särskilda skäl får regeringen också besluta om sådana undantag i enskilda fall.

14 § Innan ett förfarande för sådan överlåtelse som avses i 13 § inleds ska verksamhetsutövaren genom en särskild säkerhetsskyddsbedömning identifiera vilka säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller vilken säkerhetskänslig verksamhet i övrigt som förvärvaren kan få tillgång till och som kräver säkerhetsskydd.

Med utgångspunkt i den särskilda säkerhetsskyddsbedömningen och övriga omständigheter ska verksamhetsutövaren pröva om överlåtelsen är lämplig från säkerhetsskyddssynpunkt.

Den särskilda säkerhetsskyddsbedömningen och lämplighetsprövningen ska dokumenteras.

Om lämplighetsprövningen leder till bedömningen att överlåtelsen är olämplig från säkerhetsskyddssynpunkt, får överlåtelsen inte genomföras.

15 § Om lämplighetsprövningen enligt 14 § leder till bedömningen att överlåtelsen inte är olämplig från säkerhetsskyddssynpunkt, ska verksamhetsutövaren samråda med tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndigheten får besluta att förelägga verksamhetsutövaren att vidta åtgärder för att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Skyldigheten att samråda och det som anges i andra stycket om verksamhetsutövaren gäller även den som avser att överlåta aktier eller andelar i säkerhetskänslig verksamhet, dock inte aktier i aktiebolag som är publika enligt aktiebolagslagen (2005:551).

16 § Om överlåtaren inte samråder med tillsynsmyndigheten trots att det finns en skyldighet att göra det, får tillsynsmyndigheten inleda samrådet.

17 § Om ett beslut om föreläggande enligt 15 § inte följs eller om överlåtelsen är olämplig från säkerhetsskyddssynpunkt även om ytterligare åtgärder vidtas, får tillsynsmyndigheten besluta att överlåtelsen inte får genomföras (förbud).

18 § En överlåtelse i strid med ett förbud enligt 17 § är ogiltig.

Om en överlåtelse har genomförts utan samråd enligt 15 eller 16 § och förutsättningarna för ett förbud enligt 17 § är uppfyllda, får tillsynsmyndigheten i efterhand besluta om ett sådant förbud. Överlåtelsen är då ogiltig.

19 § Om en överlåtelse är ogiltig enligt 18 § får tillsynsmyndigheten besluta om de förelägganden mot överlåtaren och förvärvaren som behövs för att förhindra skada för Sveriges säkerhet. Ett sådant beslut om föreläggande får förenas med vite.

20 § En verksamhetsutövare som avser att överlåta hela eller någon del av den säkerhetskänsliga verksamheten ska upplysa förvärvaren om att denna lag gäller för verksamheten. En sådan upplysning ska innehålla information om de skyldigheter som enligt 2 kap. 1 § gäller för en verksamhetsutövare.

6 kap. Tillsyn

Tillsynsmyndighetens uppdrag

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara tillsynsmyndighet.

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att verksamhetsutövare följer lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. I det syftet får tillsynsmyndigheten även utöva tillsyn hos de aktörer som verksamhetsutövare har ingått säkerhetsskyddsavtal med.

Tillsynsmyndighetens undersökningsbefogenheter

2 § Den som står under tillsyn ska på begäran tillhandahålla tillsynsmyndigheten den information som behövs för tillsynen.

3 § Tillsynsmyndigheten har i den omfattning som det behövs för tillsynen rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, dock inte bostäder, som används i verksamhet som omfattas av tillsyn.

4 § Tillsynsmyndigheten får besluta att förelägga den som står under tillsyn att tillhandahålla information och ge tillträde enligt 2 och 3 §§. Ett sådant beslut om föreläggande får förenas med vite.

5 § Tillsynsmyndigheten får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att genomföra de åtgärder som avses i 2 och 3 §§. Vid handräckning gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande.

Åtgärdsförelägganden

6 § Tillsynsmyndigheten får besluta att förelägga en verksamhetsutövare att vidta åtgärder för att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Ett sådant beslut om föreläggande får förenas med vite.

Överträdelser som kan leda till sanktionsavgift

1 § Tillsynsmyndigheten får besluta att ta ut en sanktionsavgift av en verksamhetsutövare som

1. har åsidosatt sina skyldigheter enligt någon av
 - a) 2 kap. 1 § första eller andra stycket, 5 §, 6 § första stycket eller 7 § eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till de bestämmelserna,
 - b) 3 kap. 1–4 eller 6–9 §§ eller 11 § första stycket eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till de bestämmelserna,
 - c) 4 kap. 1 eller 3 §, 9 § första stycket eller 15 § första stycket eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till de bestämmelserna,
2. inte har kontrollerat säkerhetsskyddet i den egna verksamheten enligt 2 kap. 1 § tredje stycket eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen,
3. inte har kontrollerat att motparten följer säkerhetsskyddsavtalet enligt 4 kap. 5 § första stycket eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen,
4. har inlett ett förfarande i strid med ett förbud som har meddelats med stöd av 4 kap. 11 § eller har genomfört en överlåtelse i strid med ett förbud som har meddelats med stöd av 4 kap. 17 §, eller
5. har lämnat oriktiga uppgifter i samband med samråd enligt 4 kap. 9 eller 15 § eller tillsyn.

2 § Tillsynsmyndigheten får besluta att ta ut en sanktionsavgift av en aktie- eller andelsägare som

1. inte har samrått enligt 4 kap. 15 § eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen,
2. har genomfört en överlåtelse i strid med ett förbud som har meddelats med stöd av 4 kap. 17 §, eller
3. har lämnat oriktiga uppgifter i samband med samråd enligt 4 kap. 15 §.

När sanktionsavgift ska tas ut

3 § Vid bedömningen av om en sanktionsavgift ska tas ut ska särskild hänsyn tas till

1. den skada eller sårbarhet för Sveriges säkerhet som uppstått till följd av överträdelsen,
2. om överträdelsen har varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet,
3. vad verksamhetsutövaren eller aktie- eller andelsägaren har gjort för att överträdelsen ska upphöra och för att begränsa dess verkningar, och
4. om verksamhetsutövaren eller aktie- eller andelsägaren tidigare har begått en överträdelse.

Hur sanktionsavgiften ska bestämmas

4 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst 25 000 kronor och högst 50 000 000 kronor. Sanktionsavgiften för en statlig myndighet, kommun eller region ska dock bestämmas till högst 10 000 000 kronor.

5 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till de omständigheter som anges i 3 § och till den vinst som den avgiftsskyldige gjort till följd av överträdelsen.

6 § En sanktionsavgift får efterges helt eller delvis om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

Beslut om sanktionsavgift

7 § En sanktionsavgift får inte beslutas om överträdelsen omfattas av ett föreläggande om vite och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

8 § En sanktionsavgift får endast beslutas om den som avgiften ska tas ut av har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

Betalning av sanktionsavgift

9 § En sanktionsavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om sanktionsavgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket, ska myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet ske enligt utsökningsbalken.

En sanktionsavgift tillfaller staten.

10 § En beslutad sanktionsavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

8 kap.

3 § Sekretess hindrar inte att den myndighet som avses i 5 kap. 6 § i ett ärende om underlag för säkerhetsprövning enligt 5 kap. 4 § lämnar ut en uppgift som har kommit fram vid registerkontroll eller särskild personutredning till en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation, om det står klart att ett sådant utlämnande är förenligt med svenska intressen.

Överklagande

4 § Beslut om föreläggande enligt 4 kap. 9 och 15 §§ och 6 kap. 4 och 6 §§ eller sanktionsavgift enligt 7 kap. får överklagas till Förvaltningsrätten i Stockholm. När ett sådant beslut överklagas är tillsynsmyndigheten motpart. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut om förbud enligt 4 kap. 11, 17 och 18 §§ och föreläggande enligt 4 kap. 12 och 19 §§ får överklagas till regeringen.

Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2021.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för ärenden om samråd som har inletts före ikraftträdandet.
3. Den upphävda 2 kap. 6 § gäller för säkerhetsskyddsavtal som har ingåtts före ikraftträdandet.
4. En sanktionsavgift enligt 7 kap. får beslutas endast för överträdelser som skett efter ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

SFS 2021:952

MORGAN JOHANSSON

Dan Leeman
(Justitiedepartementet)